

Prószéky Gábor

**A MorphoLogic további
sikeres termékei és a
MorphoLogic Lokalizáció
létrejötté**

Hócipő,
1995. január

vassunk
uk a Jú-

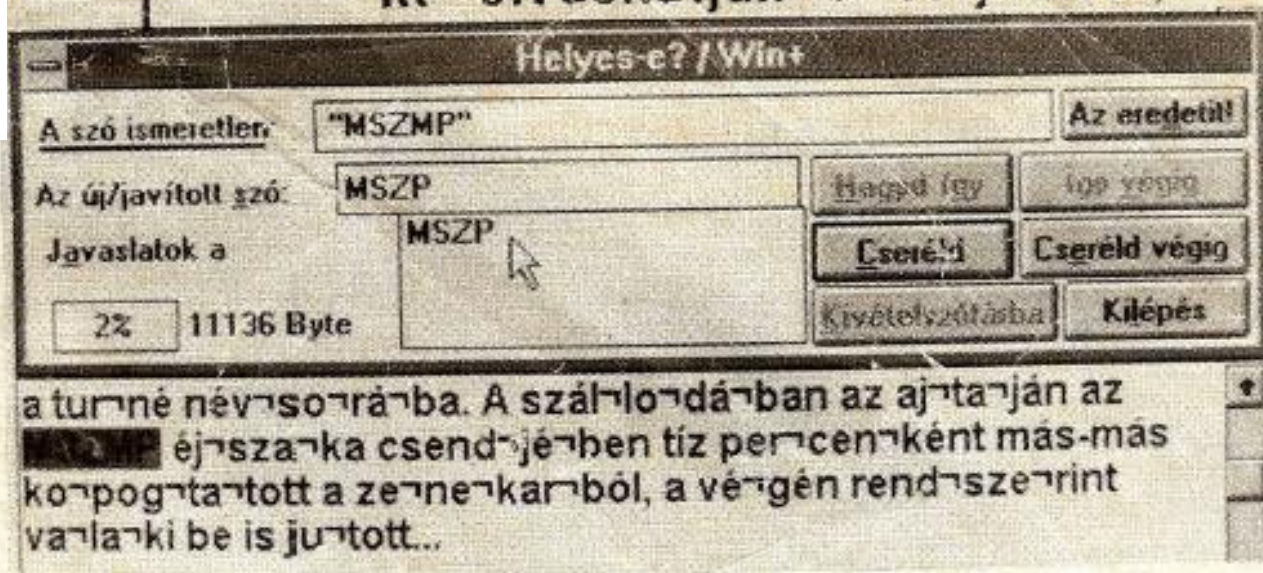
rendben
t: Ham-
lia, Ro-
Gertrud,

LY
albérel
arba ke-
larab.

kollégá-
gáról hí-
szerelmé-
ce) a po-

FILELAND

Itt olvashatjuk a folytatást.

A SZOCIK MÁR A TÁRBAN VANNAK

Iszonyatos tendenciákra világít rá a Titánsoft helyesírás-ellenőrző programja, a Helyes-e? 2.0, melynek segítségével azt ellenőrizhetjük minden Windows alatt futó szöve-
günkben: hejesen-e irrtauk-e a mondat?

A Helyes-e? 2.0 roppant udvarias. Az általa helytelennek, hibásnak, azaz ismeretlennek ítélt szavakat kiírja az ablak egyik sorába, az alatta lévő sorban pedig az általa javasolt szót tünteti fel. A mi dolgunk csak annyi, hogy egyetlen kattintással utasítást adjunk, belenyugszunk-e a megváltoztathatóba vagy sem.

Nos – és itt az iszonyat – ez a hasznos kis program nem ismeri az MSZMP-t. Helyette folyamatosan az MSZP-t javasolja. Lehet, hogy nemsokára az MDF, a Fidesz, az SZDSZ, az FKGP, a KDNP helyett is az MSZP-t fogja javasolni?

Esetleg az is elképzelhető, hogy még májusban ez a szoftver befurakodott a BM adatbázisába, s emiatt győzött a rózsaszín gőzhenger?

SOFTWARE COMPANIES

Ranked by 1993 revenue

Rank	Company Address	Revenue 1993 Revenue 1st half 1994	Number of employees Year founded in Hungary	Main types of business			Types of software sold	Brands of software sold	Services	Major clients	Non-Hungarian ownership (%)		Top local executive Title Phone, Fax
				trading	consulting	development					Hungarian ownership (%)	Foreign ownership (%)	
9	Morphologic 1011 Budapest Ró u. 56-58.	15 8	6 1991	X		X	Linguistic software				Individuals, 100	Peter Dominis General Manager 201-8355,201-8355	
10	Graphisoft 1145 Budapest Kolumbusz u. 29.	6 4.5	100 1982			X	high-end software for AEC CAD market on Macintosh, PowerPC and Windows platforms	Autodesk, TopCAD	Autodesk	architectural firms	Associates, 31.1 Graphisoft Holding Kft, 60.1, Employees, 8.8	President 251-1000,251-1890	
NR	Ablaksoft Kft 1051 Budapest Oktober 6. u. 7.	WND	32 1991			X	Business planning, accounting	Ablaksoft	Software engineering, localization, system integration	Microsoft, Beszámolótervező AB	Scala ECE, 100	Michael Simon Managing Director 266-5777,266-5703	
NR	Scala ECE Ltd 1051 Budapest Oktober 6. u. 7.	WND	1994	X		X	International Financial Management, Accounting	Scala	Implementation, demand evaluation, consulting, training	ABB, Burger King, Resti, Astris, Alcatel, Pannon GSM	Scala Sweden, 100	Andreas Kerni Managing Director 266-5777,266-5703	
NR	Coda Ltd 1051 Budapest Révay u. 10. (ES0)	NA	3 1993	X		X	Financial, accounting	Coda IAS, OAS	Implementation, training, hot-line	Westel, Herkules Rt, AmWay	Coda Ltd, 100	Richard Wilms Managing Director 269-1114,269-1030	
NR	Microsoft Hungary 1075 Budapest Madách I. u. 13-14.	NA 600*	13 1992			X	Business and personal, word processor, database management, graphic	Microsoft	Hot-line, consulting	Prime Minister's Office, Matáv, OTP, Budapest Bank, MOL, Paks Power Plant, Medical University	Microsoft, 100	Andrié Gónczi Managing Director 268-1668,268-1558	

Notes: WND=Would Not Disclose NA=Not Available NR=Not Ranked

- Footnotes:
1. Revenue figures are only estimated.
  2. Coda Ltd also reported Tibor Szentre as managing director.
  3. Figure represents the period of July 1993 - June 1994.

The information in The List was provided by the companies in response to a survey completed during the week of November 22, 1994. Only those responding to the questionnaire were included. To the best of the Busi-

ness Journal's knowledge, the information is accurate as of press time. While every effort is made to ensure accuracy and thoroughness, omissions and typographical errors may occur. Corrections or additions to The List should be sent on company letterhead to Beatrix Balogh, Research Coordinator, Budapest Business Journal, Ferenciek tere 7-8, I em. 4, 1053 Budapest; or faxed to 116-0215 © 1994 Budapest Business Journal. The List may not be reprinted or reproduced in whole or in part without prior written permission from the Editor. Reprints are available. To order, contact Beatrix Balogh, Research Coordinator.

— Researched and compiled by Beatrix Balogh

Bálna a szavak tengerén

Az utolérhetetlen szótáróriás

Hogy kerül a csizma az asztalra? Azaz, kerül egy számítógépes nyelvészettel foglalkozó cég a Természet magazinba? Nos, túl hamar remélhetőleg minden nyelvész és nyelvész-számítógépes szereti a természetet, egy eszközt szeretnénk itt bemutatni, mely segítségével olyan szótárak készíthetők, amelyek eddig csak a professzionális szoft-

(A természetes nyelvek számítógépes feldolgozásával foglalkozó MorphoLogic cég munkatársai nagy fogékonyságot mutatnak a szójátékok iránt.

Megmutatkozik ez névadási gyakorlatukban is: legelterjedtebb programjuk a Helyes-e? névre hallgat, kétnyelvű szótárunk nevét pedig a híres fehér bálnára rimelgetve választották MoBIDIC-nek (= MorphoLogic Bilingual Dictionary).

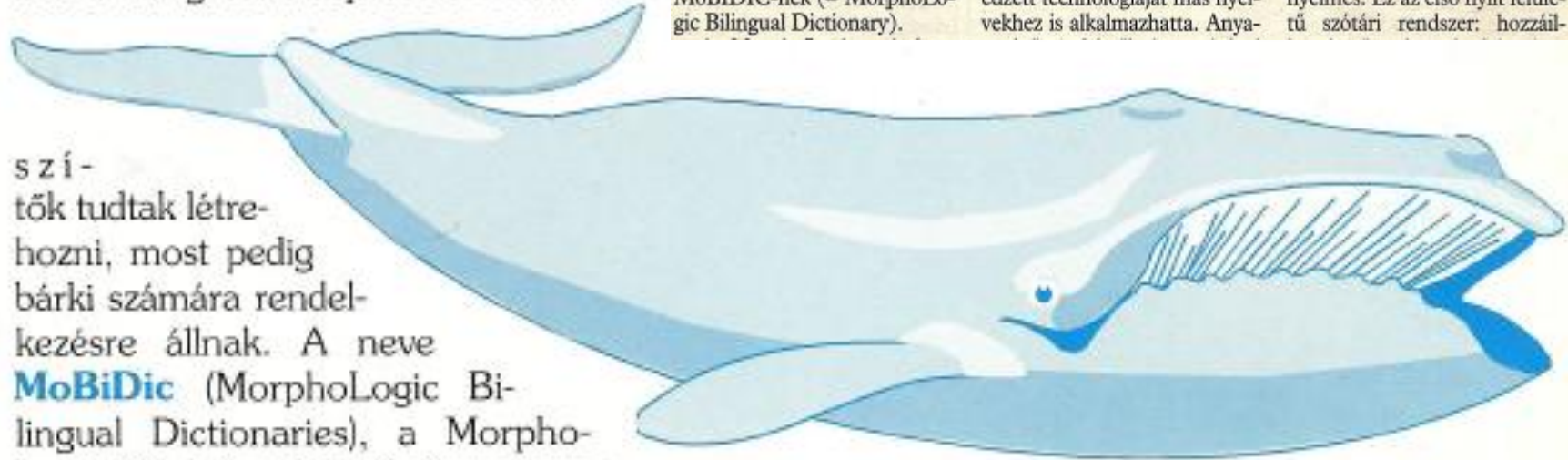
Microsoft-programok mind alkalmazzák. Újdonság azonban a macintoshos QuarkXpress-hez, a PageMaker 6.0-hoz és a Lotus WordPro 96-hoz készített változat.

Mivel a magyar nyelvben lényegesen több szóalak képezhető, mint más, elsősorban indoeurópai nyelvben, a MorphoLogic a magyar nyelven edzett technológiáját más nyelvekhez is alkalmazhatta. Anya-

ram nem javít, csak roppant udvariasan figyelmeztet a lehetséges hibákra – a döntés és a javítás a felhasználó dolga.

A MorphoLogic Ifabo-programjának középpontjában a MoBIDIC, a szótárprogram áll. A két irányban használható, a toldalékolt szavakat is gond nélkül megtaláló program felhasználói feltétele rendkívül kényelmes. Ez az első nyílt felületű szótári rendszer: hozzáil-

szí-
tők tudtak létrehozni, most pedig bárki számára rendelkezésre állnak. A neve **MoBiDic** (MorphoLogic Bilingual Dictionaries), a MorphoLogic Kft. kétnyelvű szótárprogram-családja. A Windows alatt futó program akár száz szótár egyidejű megjelenítésére szolgál. Akár vásároljuk a hozzá való szótárakat, akár magunk készítjük őket, az okos eszköz egyszerre keres ezekben, lehetővé téve azt, ami oly so-

Mindebben segít a MorphoLogic: aki ennek a felhívásnak a szövegével eljön 1996. február 2-án a MorphoLogic irodájába (1126 Németvölgyi út 25.), az ingyen kaphat egy **MoBiDic** alapprogramot (kereskedelmi

Ismét előtérbe lép a gépi fordítás

Géppel támogatott fordítás

Magyarországon a 60-a fordítással foglalkozó akadémikusok — a világban — a világszerte — megfelelően — felszámolták — együtt más irányú számításokkal — viszonylag kis támogatással — kutatóhely nem feltétlenül igényével végzett, sokszor csak kisebb volumenű kutatásai

Műhelyvitába csöppentem a MorphoLogicnál; a résztvevők (Prószéky Gábor, Pál Miklós és névrokonom, Tihanyi László) egy távol-keleti eredetű, csapnivaló minőségű „25 nyelvű fordító” CD-t ostromoltak. Ilyenek is megjelennek, mert a

rülethez. Ezután EuroLangot, a céljával, a piac integrálása jegyében éledt újjá a Met. Az EuroLang

MorphoLogic, avagy a titkárnők álma

Régebben ha egy titkárnő felvételre jelentkezett, az első kérdés a helyesírására vonatkozott. A számítógép korában elég, ha azt mondja, ért a komputerhez. Ha azonban azt a mondatot, hogy „A víz csendesen fojt tovább.” pontos jével írja, még most is rosszálló pillantást vet rá a főnöke. Illetve csak velett egészen mostanáig. A MorphoLogic cég ugyanis kidolgozott egy olyan nyelvi programot, amely többek között nemcsak különálló szavak értelmezésére és helyesírási ellenőrzésére képes, hanem szövegek környezetében, az egész mondat jelentését vizsgálva korrigálja a hibát.

– Rájöttünk, hogy képesek vagyunk a különböző nyelveket tisztességesen leírni a számítógépek számára. Célunk alapvetően nem egy termék, vagy eszköz előállítása volt, hanem a számítógéppel való nyelvkutatás – mondja Prószéky Gábor, az 1991-ben alakult cég vezetője.

tárunk is, amelynek érdekessége, hogy a kért szó helyére felajánlott szinonimákat nem szótári alakjukban, hanem az adott mondatba illesztve, megfelelően ragozva adja meg. Az új modulokkal lehetővé tesszük eddig lehetetlennek tűnő dolgokat, például a beszéd felismerést is.

MorphoLogic

Új székházban

Helyesebben a MorphoLogic-al

Új központjában tart előtti sajtótájékoztatót a MorphoLogic Kft. Amin a sajtó Gábor ügyvezet

Gépi fordítás?

Prószéky Gábor (40) kandidátus, programtervező matematikus, nyelvész, a mindössze tízfős MorphoLogic Kft. alapító főnöke. Ő és munkatársai a nyelvészet eredményeit ültetik be a számítástechnikai eszközökbe, hogy szoftverek

MorphoLogic. Ez a név ma már egy átlagos számítógépes

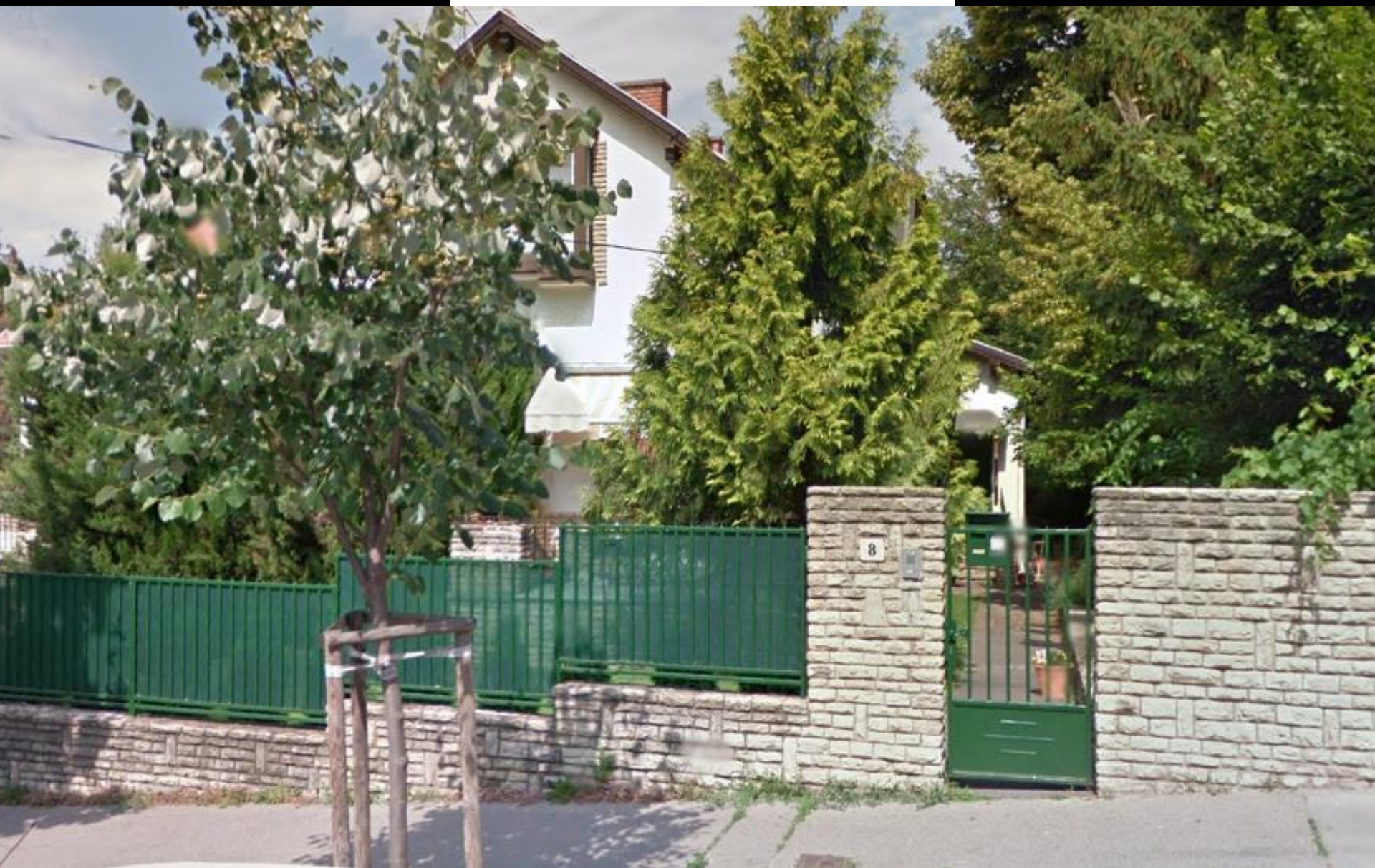
bet, de egy játékokat futtató, iskolai tanulmányait végző embernek szinte semmit sem. E cikk célja, hogy egy kicsit közelebb vigyük ehhez a réteghez azokat a termékeket, amiket valóban jól használ-

területen érdeme egyikünknek sem nyelvtanóra két

Nyelvészek és matematikusok informatikai üzlete

Bill Gates is a MorphoLogictól vásárol nyelvi programot

Késmárki utca, 1999

MoBiMouse, 1999

MoBiMouse

Világszenzáció!

A MoBiMouse, a fordító egér
gombnyomás nélkül fordít!

- o Minden Windows alkalmazáshoz
- o MoBiMouse for Acrobat
Acrobathoz Acrobat Readerhez

Eloivassa a képernyőn lévő szöveget,
sőt le is fordítja!

1467

6

MoBi Mouse
Gombnyomás nélkül fordít

MoBi Mouse
Gombnyomás nélkül fordít

**Megszületik a MorphoLogic Lokalizáció
2001 végén**

Éke(zete)s anyanyelvünk

MIKROVILÁG: Beszélgetésünk résztvevői három különböző korosztályt képviselnek. A közös vonás: a számítógépes nyelvészet szeretete. Honnan ered ez az érdeklődés?

PAPP F.: Közel harminc éve, első generációs — tehát elektroncsöves — gépen kezdtem el a munkát. Nagyon lelkesek voltunk. Emlékszem, hogy Kalmár László is előadást tartott számítógépes nyelvészetről, sőt még szociológusok is érdeklődtek a téma iránt.

PRÖSZÉKY G.: 1979-ben, egyetemistaként csöppentem bele a számítógépes nyelvészet izgalmas világába. Akkoriban alkalmazták először a PROLOG-ot, s az MTA Nyelvtudományi Intézet és a SZTA-KI közös vállalkozásaként magyar morfológiai elemző rendszert dolgoztunk ki.

BESSENYEI G.: Szerencsés csillagzat alatt születtem, hiszen gimnazistaként én már személyi számítógéppel dolgozhatok. Olyan programokat írok, amelyek a nyelvtan tanítását segíthetik.

Szavak, szavak,
szavak

MIKROVILÁG: Meglepő, de tény, hogy a nyelvészek elsők között kezdtek el foglalkozni a

DR. PAPP FERENC
akadémikus
**ELTE Általános
és Alkalmazott
Nyelvészeti Tanszék**
„Örömmel javítottam a hibákat”

PAJZS JÚLIA
MTA Nyelvtudományi
Intézet
*„A számítógépes
mondatgenerálás
rendkívül izgalmas”*

PRÖSZÉKY GÁBOR
Országos Pedagógiai
Könyvtár és Múzeum
*„Az UNESCO is támogatja
a nemzeti törekvéseket”*

BESSENYEI GÁBOR
Berzsenyi Dániel
Gimnázium
*„Szerencsés csillagzat
alatt születtem”*

val szemléltetném. Előfordulhat, hogy azt a szót: *csónak*, a számítógép a „csón” szó többes számaként értelmezi. Az sem lehetetlen, hogy egy ige többes szám harmadik személyű alakjának tekinti, mint például a „futnak” esetében. De az is lehet, hogy egy főnév birtokos személyragjának értelmezi. Ami egy iskolás gyerekek számára is természetes, az komoly nehézséget jelenthet a számítógépnek.

PAJZS J.: Egy másik izgalmas terület a számítógépes mondatgenerálás. A gép képes arra, hogy nyelvtanilag tökéletes mondatokat hozzon létre véletlenszerűen a szótárából. Ilyeneket például: a kutyája jól ugat a szobában este. Ez azonban csak formális szerkezet, a mondatnak nincs „lelke”, gondolati tartalma. Meg tudjuk határozni, hogyan épüljön fel (szintaxis), de azt nem, hogy mit mondjon (szemantika).

PRÖSZÉKY G.: Az ember — beleérző képessége révén — képes arra, hogy nyelvtanilag nem tökéletes mondat alapján is megértse a beszélő szándékát. A gép ilyen szempontból tökéletlenebb. A számítógépes nyelvészek nagy álma, hogy olyan rendszert fejlesszenek ki, amellyel társaloghatunk. Ez nagyon hasznos

MIKROVILÁG

A VSZM Közösségi Házban
a számítógépes nyelvészettel foglalkozó
szakembereket kérdeztük kutatási
eredményeikről.

1987. június

MorphoLogic Localisation

- Budapest és Köln (testvérvállalat)
- Üzletágak
  - Szoftverlokalizáció
  - Tanácsadás (SAP-ügyfelek globális roll-out projektjeinek támogatása)
  - Nyelvtechnológia és fejlesztés (gépi fordítás, SAP)

Globalese

Machine Translation System

Powered by MorphoLogic Localisation

Globalese: áttekintés

- Böngészőből elérhető statisztikai és neurális gépi fordítási rendszer
- Egyéni gépi fordítói motorok (statisztikai és neurális) készítésére alkalmas
- Könnyen integrálható a fordítási munkafolyamatba
- Automatikus „in-domain adaptation” funkció (kis korpuszból is készíthető jó motor)

Some of the companies using Globalese

